

LOKAKUU 2018

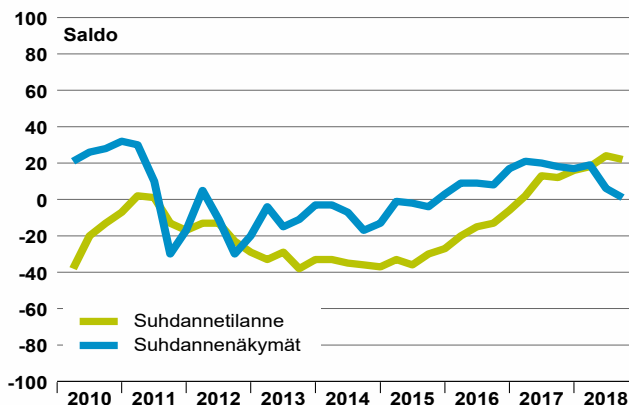
Suhdannebarometri

Uusimaa

- **Suhdanneilanteen arvioidaan pysyneen hyvänä kesän lopulla ja syksyn alussa**
- **Tuotanto- ja myyntikehitys on jatkunut vakaana**
- **Rekrytointivaikkeudet ovat yhä yleisempiä**
- **Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat vaimentuneet – tilanteen ennakoidaan säilyvän ennallaan**

Suhdanteet

Uudenmaan teollisuuden, rakentamisen ja palvelualueiden yritykset arvioivat suhdanneilanteen pysyneen hyvänä kesän lopulla ja syksyn alussa. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa 22 (heinäkuussa 23). Lokakuussa tehdyssä tiedustelussa 29 % yrityksistä kuvasi tilanteen tavanomaista paremmaksi ja 7 %:lla suhdanneilanne oli normaalia huonompi.

Suhdanteiden nousuodotukset ovat vaimentuneet ja tilanteen ennakoidaan pysyvän lähikuukausina keskimäärin ennallaan. Suhdannenäkymien uusin saldoluku oli 1, kun saldoluku oli heinäkuussa 6. Lokakuussa kymmenesosa vastaajista odotti suhdanteiden paranemista ja 9 % yrityksistä ennakoivat heikkenemistä. Uudenmaan yritysten suhdannearviot ovat vähän maan keskiarvoa myönteisemmät.

Yritysten tuotanto- ja myyntimäärät lisääntyivät kolmannella vuosineljänneksellä ja nousun arvioidaan jatkuvan myös kuluvaan vuoden lopussa. Henkilökuntaa lisättiin aavistuksen verran ja työvoiman kasvun jatkuneen myös lähikuukausina.

Rekrytointiin liittyvät vaikeudet yleistyivät hieman syksyn alussa ja lokakuussa ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 35 %:lla (heinäkuussa 31 %) alasta. Kysynnän heikkous oli ongelmana 18 %:lla vastaajista.

Rekrytointiin liittyvät vaikeudet yleistyivät hieman syksyn alussa ja lokakuussa ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 35 %:lla (heinäkuussa 31 %) alasta. Kysynnän heikkous oli ongelmana 18 %:lla vastaajista.

Myyntihintojen arvioidaan kohonneen viime kuukausina jonkin verran kustannuksia vaimeammin, mutta kannattavuus on hivenen vuoden takaista parempi.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat				Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi		
Yrityksiä 380					
Henkilökunta 113650					
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	29	56	15	14	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	41	45	14	27	
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	31	56	13	18	
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	21	65	14	7	
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	19	71	10	9	
Tuotannon kasvun esteet	58			58	
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	35			35	
puute kapasiteetista	5			5	
riittämätön kysyntä	18			18	
rahoitusvaikeudet	4			4	
muu tuotantokapeikko	6			6	
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	29	64	7	22	
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	10	81	9	1	

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2018 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2018

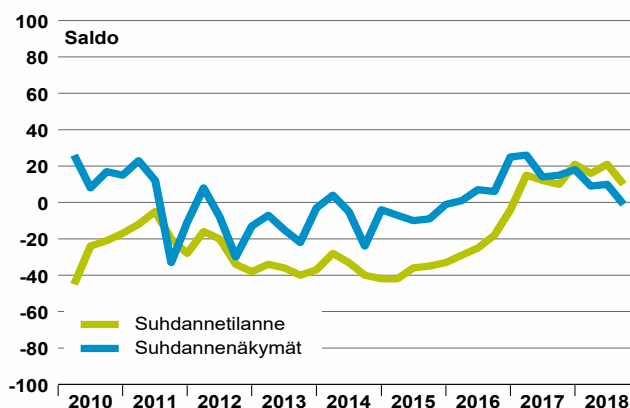
Suhdannebarometri

Lounais-Suomi

- Suhdannetilanne heikkeni lievästi kesän lopulla ja syksyn alussa
- Tuotannon ja myynnin ennakoitaan lisääntyvän hieman vuoden lopulla
- Henkilökunnan määrä on säilynyt keskimäärin muuttumattomana – rekrytointivaikeuksia kolmasosalla yrityksistä
- Suhdanteiden arvioidaan pysyvän ennallaan lähikuukausien aikana (saldoluku -1)

Suhdanteet

Lounais-Suomen yritysten suhdannetilanne oli lokakuussa 2018 tavanomaista parempi, mutta arviot ovat hieman kesän tiedustelua varovaisemmat. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa 10, kun saldoluku oli heinäkuuisessa tiedustelussa 21.

Suhdannenäkymät tummentuivat lievästi alkusyksyn aikana ja tilanteen arvioidaan pysyvän lähikuukausina keskimäärin ennallaan. Suhdanneodotuksien uusin saldoluku oli -1, kun vastaa saldoluku oli heinäkuuisessa tiedustelussa 10. Lokakuussa 13 % vastaajista ennakoivat heikkenemistä ja 12 % alasta odotti tilanteen paranevan. Lounais-Suomen yritysten suhdannearviot ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotannon ja myynnin kasvu hiipui hieman alkusyksyn aikana. Loppuvuotta koskevat odotukset ovat kuitenkin yhä varovaisen myönteiset. Henkilökunnan määrä pysyi kolmannella vuosineljänneksellä lähes ennallaan, eikä henkilöstöön odoteta isoja muutoksia lähikuukausinakaan.

Rekrytointivaikeudet olivat Lounais-Suomessa lokakuussa heinäkuun tavoin ongelmana kolmasosalla vastaajista. Kysynnän arvioi samaan aikaan heikoksi myös kolmasosa yrityksistä.

Kannattavuus vaihtelee yrityksittäin, mutta keskimäärin se on pysynyt ennallaan. Kustannusten nousu on ollut jonkin verran myyntihintojen kohoamista yleisempää.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Yrityksiä 168				
Henkilökunta 31455				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	22	62	16	6
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	36	43	21	15
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	20	65	15	5
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	16	66	18	-2
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	9	77	14	-5
Tuotannon kasvun esteet	69			69
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	33			33
puute kapasiteetista	2			2
riittämätön kysyntä	33			33
rahoitusvaikeudet	5			5
muu tuotantokapeikko	5			5
Suhdannetilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	24	62	14	10
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	12	75	13	-1

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2018 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2018

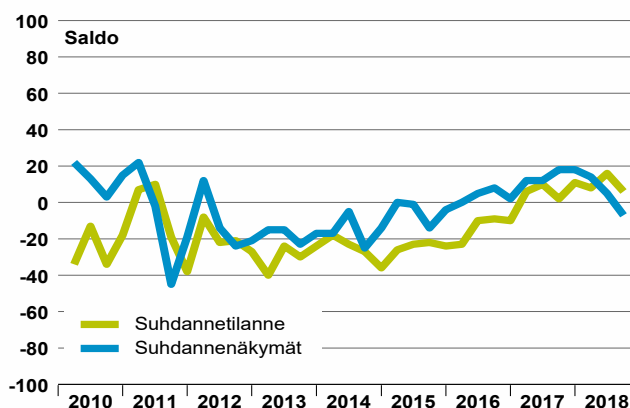
Suhdannebarometri

Kaakkois-Suomi

- **Suhdanne tilanne oli hienoisesta heikkenemisestä huolimatta yhä vähän tavanomaista parempi**
- **Tuotannon ja myynnin kasvu on hiipumassa**
- **Heikko kysyntä yhä yleisin tuotantokapeikkotekijä**
- **Suhdanneodotukset ovat laskusuunnassa, saldoluku -7**

Suhdanteet

Kaakkois-Suomen teollisuuden, rakentamisen ja palveluiden suhdannearviot vaimenivat hieman alkusyksyn aikana. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa 6 (heinäkuussa 14).

Lähikuukausien suhdannenäkymät kääntyivät lokakuussa hienoiseen laskuun. Suhdanneodotuksien uusin saldoluku oli -7, kun saldoluku oli heinäkuuisessa tiedustelussa 5. Lokakuussa 15 % yrityksistä ennakoivat suhdanteiden heikkenemistä ja 8 % alasta odotti paranemista. Ennallaan tilanne pysynee 77 %:lla yrityksistä. Kaakkois-Suomen yritysten suhdannenäkymät ovat hivenerän koko maan keskiarvoa harmaammat.

Tuotanto- ja myyntimäärät lisääntyivät hieman kolmannella vuosineljänneksellä, mutta kasvun ennakoidaan hiipuvan lähikuukausien aikana.

Henkilöstöä lisättiin melko yleisesti kesän lopulla ja syksyn alussa. Työvoiman määrä pysynee vuoden lopulla ennallaan.

Riittämätön kysyntä oli lokakuussa yleisin tuotannonrajoite 31 %:n osuudella (heinäkuussa 35 %). Rekrytointivaikeuksia oli 25 %:lla vastaajista (heinäkuussa 24 %).

Kustannusten nousu on ollut viime kuukausina hintojen nousua yleisempää. Kannattavuus oli kolmannella vuosineljänneksellä vuoden takaisissa lukemissa.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 103				
Henkilökunta 13087				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	28	59	13	15
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	36	44	20	16
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	15	70	15	0
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	23	71	6	17
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	9	80	11	-2
Tuotannon kasvun esteet	63			63
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	25			25
puute kapasiteetista	3			3
riittämätön kysyntä	31			31
rahoitusvaikeudet	8			8
muu tuotantokapeikko	7			7
Suhdanne tilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	22	62	16	6
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	8	77	15	-7

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2018 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2018

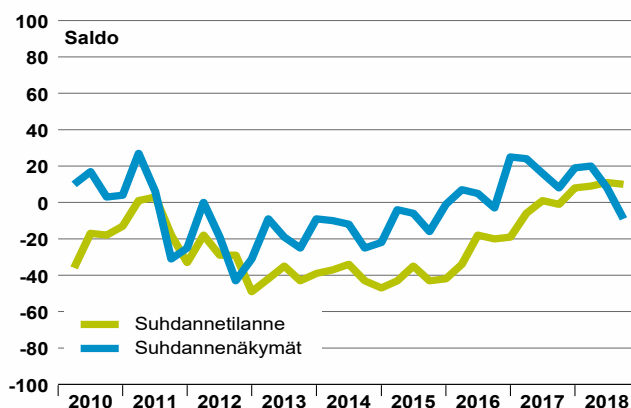
Suhdannebarometri

Itä-Suomi

- **Suhdanneilanne pysyi vakaana loppukesän ja alkusyksyn aikana**
- **Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat laskusuunnassa, saldoluku -9**
- **Tuotannon ja myynnin kasvu hiipunee vuoden lopulla**
- **Ammattitaitoisesta työvoimasta on pulaa peräti 40 %:lla vastaajista**

Suhdanteet

Itä-Suomen teollisuuden, rakentamisen ja palveluiden suhdanneilannearviot ovat pysyneet viime kuukausina vakaina. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa 10, kun saldoluku oli heinäkuussa 11.

Lähikuukausien suhdannenäkymät heikkenivät alkusyksyn aikana. Suhdannenäkymien uusin saldoluku oli -9, sillä 21 % vastaajista ennakoivat heikkenemistä ja 12 % alasta odotti tilanteen paranevan. Ennallaan suhdanteet säilynevät kahdella kolmasosalla yrityksistä. Heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa suhdannenäkymien saldoluku oli 8. Itä-Suomen yritysten suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Tuotanto- ja myyntimäärät lisääntyivät kolmannella vuosineljänneksellä, mutta kasvun ennakoitaan hiipuvan loppuvuoden aikana. Työvoiman määrä lisääntyi heinä-syyskuussa melko yleisesti. Lähikuukausina henkilöstö pysynee kausivaihtelu huomioiden ennallaan.

Rekrytointivaikeudet ovat yleistyneet, ja lokakuussa niitä oli 40 %:lla alueen vastaajista (heinäkuussa 32 %). Kysynnän arvioi lokakuussa riittämättömäksi 27 % yrityksistä. Heinäkuussa vastaava lukema oli 26 %.

Tuotantokustannukset ovat nousseet viime kuukausina myyntihintoja yleisemmin. Kannattavuuskehitys vaihtelee yrityksittäin, mutta keskimäärin se on pysynyt ennallaan.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 122				
Henkilökunta 22401.5				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	27	64	9	18
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	37	51	12	25
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	20	60	20	0
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	25	66	9	16
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	16	59	25	-9
Tuotannon kasvun esteet	72			72
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	40			40
puute kapasiteetista	9			9
riittämätön kysyntä	27			27
rahoitusvaikeudet	5			5
muu tuotantokapeikko	7			7
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	24	62	14	10
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	12	67	21	-9

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2018 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2018

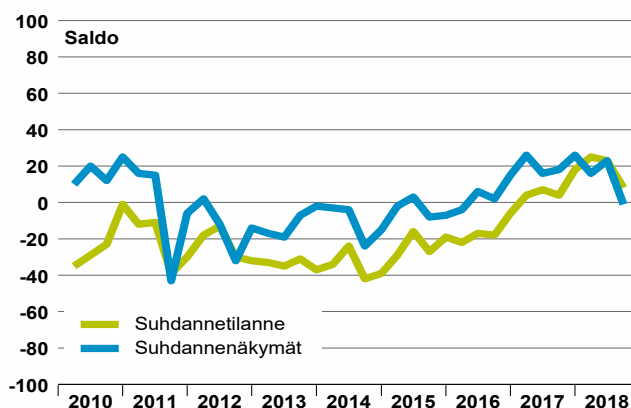
Suhdannebarometri

Pohjanmaa

- **Suhdannearviot heikkenivät syksyn myötä**
- **Tämänhetkinen tilanne on yhä tavanomaista parempi ja tuotanto kasvaa**
- **Ammattitaitoisen työvoiman saanti on yleinen ongelma**
- **Suhdanteiden ennakoitaan pysyvän lähikuukausina ennallaan, saldoluku -1**

Suhdanteet

Pohjanmaan teollisuuden, rakentamisen ja palvelualojen yritysten suhdanteet heikkenivät alkusyksyn aikana. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa 8, kun vastaava saldoluku oli heinäkuuisessa tiedustelussa 24.

Lähikuukausia koskevat suhdanneodotukset vaimentuvat kesän lopussa ja syksyn alussa. Tilanteen arvioidaan pysyvän loppuvuoden aikana keskimäärin ennallaan, saldoluku -1. Heinäkuussa vastaava saldoluku oli 24. Lokakuussa 13 % alasta arvioi suhdanteiden olevan heikkenevässä ja 12 % odotti paranemista. Pohjanmaan yritysten suhdannearviot ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotanto- ja myyntimäärät kasvoivat kausivaihtelu huomioon ottaen tasaisesti kolmannella vuosineljänneksellä. Lähikuukausia koskevat odotukset ovat yhä varovaisen myönteiset. Henkilökunnan määrä on ollut viime kuukausina noususuunnassa ja työvoimaa palkattaneen hieman lisää myös lähikuukausina.

Rekrytointivaikkeudet ovat pysyneet yleisinä, sillä ammattitaitoisesta työvoimasta oli lokakuussa pulaa heinäkuun tavoin 45 %:lla vastaajista. Kysyntä oli lokakuussa vaimeaa 31 %:lla alasta. Kustannukset ovat kohonneet melko yleisesti viime kuukausina, mutta kannattavuus oli silti vuoden takaista parempi.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Yrityksiä 101				
Henkilökunta 15403				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	25	60	15	10
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	37	40	23	14
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	27	64	9	18
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	20	71	9	11
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	18	70	12	6
Tuotannon kasvun esteet	79			79
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	45			45
puute kapasiteetista	6			6
riittämätön kysyntä	31			31
rahoitusvaikeudet	4			4
muu tuotantokapeikko	8			8
Suhdannetilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	25	58	17	8
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	12	75	13	-1

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2018 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2018

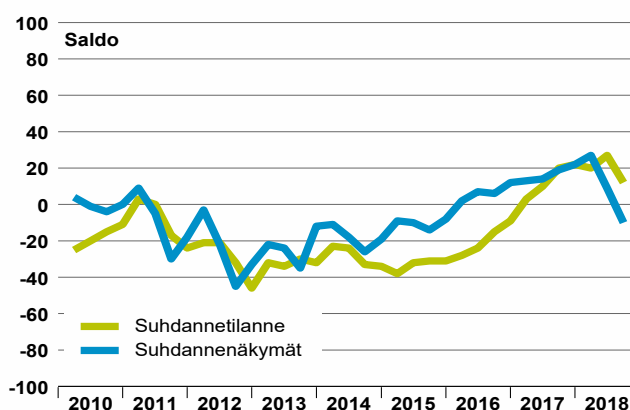
Suhdannebarometri

Pohjois-Suomi

- **Suhdannearviot laskusuunnassa – tilanne tällä hetkellä yhä normaalia parempi**
- **Tuotannon ja myynnin ennakoitaan lisääntyvän loppuvuoden aikana**
- **Ammattityövoimapula on yleinen ongelma ja kustannukset nousevat**
- **Suhdannenäkymät ovat kääntyneet hienoiseen laskuun, saldoluku -10**

Suhdanteet

Pohjois-Suomen yritykset arvioivat suhdannetilanteen heikentyneen kesän lopulla ja syksyn alussa, mutta tilanne koetaan edelleen tavanomaista suotuisammaksi. Suhdannetilanne-kysymyksen saldoluku oli lokakuussa 12, kun vastaava saldoluku oli heinäkuussa tiedustelussa 27.

Suhdannenäkymät tummentuivat syksyn aikana, sillä lokakuussa lähikuukausien suhdanneodotuksien saldoluku oli -10, kun saldoluku oli heinäkuussa 9. Lokakuun tiedustelussa 17 % alan yrityksistä arvioi suhdanteiden heikenevän ja 7 % odotti paranemista. Pohjois-Suomen yritysten suhdanneodotukset ovat lievästi koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Tuotannon ja myynnin kasvu vaimeni kolmannella vuosineljänneksellä jonkin verran. Tuotannon ennakoitaan lisääntyvän hieman loppuvuoden aikana. Henkilökunnan määrä on pysynyt viime kuukausina kausivaihtelu huomioon ottaen likimain ennallaan, eikä työvoiman määrään odoteta muutoksia lähikuukausinakaan.

Rekrytointivaikeudet olivat lokakuussa kasvun esteenä 26 %:lla vastaajista (heinäkuussa 29 %). Kysyntä oli heikkoa kolmasosalla yrityksistä (heinäkuussa 26 %).

Kustannukset ovat yleisesti nousussa, mutta kannattavuus on yhä hieman vuoden takaista parempi.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 117				
Henkilökunta 23345				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	27	55	18	9
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	36	40	24	12
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	27	57	16	11
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	18	60	22	-4
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	12	71	17	-5
Tuotannon kasvun esteet	65			65
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	26			26
puute kapasiteetista	7			7
riittämätön kysyntä	32			32
rahoitusvaikeudet	4			4
muu tuotantokapeikko	8			8
Suhdannetilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	22	68	10	12
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	7	76	17	-10

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2018 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2018

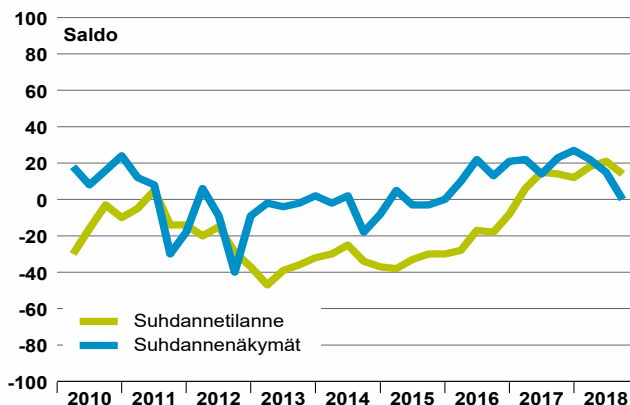
Suhdannebarometri

Pirkanmaa

- **Suhdanne tilanne on lievistä heikkenemisestä huolimatta tavanomaista parempi**
- **Tuotannon kasvu jatkui alkusyksyllä tasaisena**
- **Henkilökunnan määrä pysynee loppuvuoden aikana ennallaan – rekrytointivaikeudet olivat lokakuussa yhä yleisempiä**
- **Suhdannenäkymät ennakoivat tilanteen pysyvän lähikuukausina ennallaan, saldoluku 0**

Suhdanteet

Pirkanmaalaisten yritysten suhdanne tilanne pysyi syksyn aikana tavanomaista parempana. Suhdanne tilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa 14, eli hieman heikompi kuin heinäkuun suhdannekyselyn saldoluku 21.

Suhdannenäkymät ovat vähän kesän lukemia varovaisemmat, ja tilanteen ennakoidaan pysyvän lähikuukausina keskimäärin ennallaan. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa 0 (heinäkuussa 15). Lokakuussa sekä paranevista että heikkenemisestä odotti 14 % yrityksistä. Ennallaan suhdanteiden ennakoivat pysyvän 72 % alasta. Pirkanmaalaisten yritysten suhdanne arviot ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotanto- ja myyntimäärät lisääntyivät kolmannella vuosineljänneksellä ja nousu jatkunee loppuvuoden ajan likimain samaa tahtia. Henkilöstöä palkattiin lisää heinäsyyskuussa, mutta lähikuukausina työvoiman määrä pysynee ennallaan.

Vaikeudet ammattitaitoisen työvoiman löytämisessä jatkuivat syksyn aikana. Rekrytointivaikeuksia ilmoitti lokakuussa 32 % vastaajista (heinäkuussa 27 %). Kysyntä oli vaikeaa 29 %:lla yrityksistä (heinäkuussa 23 %).

Kannattavuus oli keskimäärin vuoden takaisissa lukeissa. Viime kuukausina kustannusten nousu on ollut hintojen nousua nopeampaa.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Yrityksiä 98				
Henkilökunta 17102				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	32	52	16	16
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	38	45	17	21
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	25	64	11	14
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	18	75	7	11
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	14	72	14	0
Tuotannon kasvun esteet	67			67
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	32			32
puute kapasiteetista	6			6
riittämätön kysyntä	29			29
rahoitusvaikeudet	7			7
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdanne tilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	24	66	10	14
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	14	72	14	0

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2018 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2018

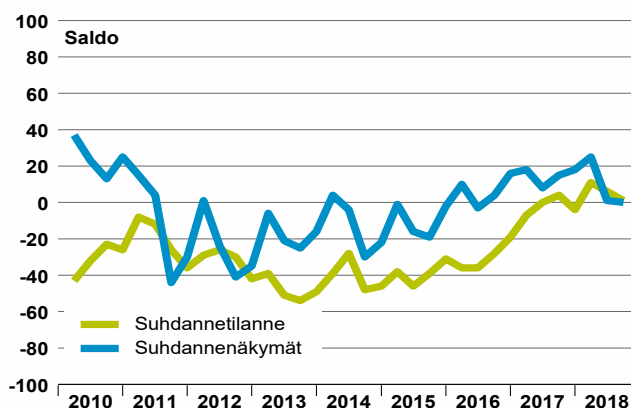
Suhdannebarometri

Häme

- Yleinen suhdannetilanne kuvattiin lokakuussa keskimäärin normaaliksi
- Tuotanto ja myynti lisääntyivät alkusyksyllä melko yleisesti
- Tilanne vaihtelee yrityksittäin – sekä rekrytointivaikeudet että vaimea kysyntä ovat yleisiä ongelmia
- Suhdanteiden ennakoidaan pysyvän loppuvuoden aikana ennallaan

Suhdanteet

Hämeen teollisuuden, rakentamisen ja palvelualojen yritysten suhdannetilanne oli lokakuussa 2018 keskimäärin normaali. Suhdannetilanne-kysymyksen uusin saldoluku oli 1, eli yritysten arviot olivat hieman heinäkuusta luke-maa 6 varovaisemmat.

Suhdannenäkymät pysyivät alkusyksyn aikana ennallaan, sillä suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa heinäkuun tapaan 0. Sekä paranemista että heikkenemistä ennakoitiin lokakuussa 11 % vastaajista ja 78 % yrityksistä arvioi suhdanteiden pysyvän ennallaan. Hämeen vastaajajrytysten suhdanneodotukset lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotannon ja myynnin kasvu jatkui kolmannella vuosineljänneksellä melko ripeänä. Kausivaihtelu huomioon ottaen kasvua on luvassa myös vuoden lopulla. Henkilökunnan määrä kasvoi heinä-syyskuussa, ja myös lähikuukausien henkilöstöodotukset ovat myönteiset.

Rekrytointivaikeudet ovat edelleen yleisiä, sillä lokakuussa 31 %:lla vastaajista oli ongelmia ammattityövoiman palkkaamisessa. Samaan aikaan 33 % yrityksistä arvioi kysynnän riittämättömäksi.

Kannattavuus oli vähän vuoden takaista parempi, vaikka kustannusten nousu on melko laaja-alaista.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 66				
Henkilökunta 9829				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	31	60	9	22
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	37	48	15	22
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	22	65	13	9
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	22	67	11	11
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	18	71	11	7
Tuotannon kasvun esteet	70			70
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	31			31
puute kapasiteetista	8			8
riittämätön kysyntä	33			33
rahoitusvaikeudet	8			8
muu tuotantokapeikko	5			5
Suhdannetilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	19	63	18	1
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	11	78	11	0

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2018 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>

LOKAKUU 2018

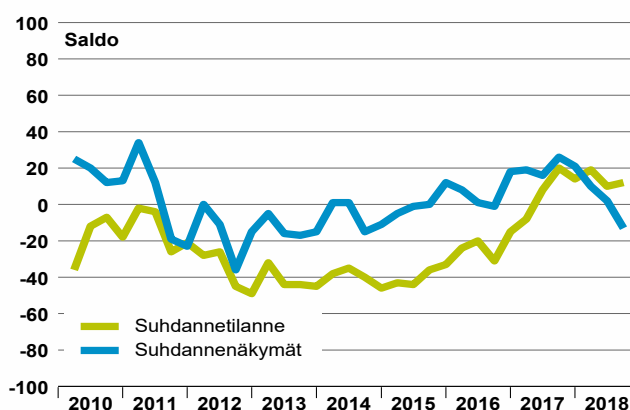
Suhdannebarometri

Keski-Suomi

- **Suhdannetilanne pysyi syksyllä tavanomaista parempana**
- **Tuotanto ja myynti ovat lisääntyneet - tahti hiipunee loppuvuoden aikana**
- **Rekrytointivaikeudet olivat lokakuussa kasvun esteenä 42 %:lla yrityksistä**
- **Suhdannenäkymät ovat kääntyneet laskuun, saldoluku -13**

Suhdanteet

Keski-Suomen teollisuuden, rakentamisen ja palveluiden suhdannetilanne pysyi syksyn aikana normaalia korkeammalla tasolla. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa 12, kun saldoluku oli heinäkuussa tiedustelussa 10.

Lähikuukausien suhdannenäkymät kääntyivät laskuun kesän lopussa ja syksyn alussa. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli -13 (heinäkuussa 2). Lokakuussa vastaajista 24 % ennakoivat suhdanteiden hiipumista ja paranemista odotti 11 %. Ennallaan suhdanteiden uskoo säilyvän 65 % yrityksistä. Keski-Suomen suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa vaisummat.

Tuotanto- ja myyntimäärät lisääntyivät heinä-syyskuussa lievästi, mutta tuotannon kasvun ennakoidaan hiipuvan loppuvuoden aikana. Henkilökuntaa palkattiin hie-man lisää kolmannella vuosineljänneksellä. Lähikuukausina henkilöstö säilynee kausivaihtelu huomioon ottaen ennallaan.

Ammattitaitoisen työvoiman saaminen on yhä vaikeampaa, sillä se oli lokakuussa ongelmana 42 %:lla vastaajista (heinäkuussa 39 %). Kysyntä oli heikkoa 30 %:lla (heinäkuussa 28 %). Kustannukset ovat nousseet viime kuukausina yleisesti, mutta hintojen kohoaminen on ollut vähäistä. Kannattavuus on vuoden takaisissa lukemissa.

Keskeiset tulokset

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Yrityksiä 64				
Henkilökunta 10881				
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	23	63	14	9
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	36	42	22	14
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	21	56	23	-2
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	17	72	11	6
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	8	79	13	-5
Tuotannon kasvun esteet	78			78
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	42			42
puute kapasiteetista	11			11
riittämätön kysyntä	30			30
rahoitusvaikeudet	5			5
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdannetilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	25	62	13	12
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	11	65	24	-13

Katsaus perustuu Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n lokakuussa 2018 tekemään suhdannetiedusteluun. Tuloksissa on laskettu yhteen teollisuus, rakentaminen ja palvelut. Aluekatsauksen tuloksia ei ole koko maan Suhdannebarometrituloksista poiketen painotettu, eli kaikki yritykset saavat yhtä suuren painoarvon. Tiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannekyselyjärjestelmää.

Lisätietoja: Ekonomisti Jouko Kangasniemi, puh. 040 5518136 • <https://ek.fi/mita-teemme/talous/suhdanteet/suhdannebarometri/>